

Innowacja logopedyczna

Metody wspomagające terapię logopedyczną w przedszkolu

2023-2024

opracowała mgr Marta Granat

1. Wstęp

Mowa, to narzędzie komunikacji. Daje ludziom możliwość nawiązania kontaktu i utrzymania relacji. Zaburzona mowa może narażać na niezrozumienie, wyśmianie, a to powoduje frustrację, czy wycofanie. Okres przedszkolny jest czasem, kiedy dziecko przy akceptacji rówieśników może wypracować sobie prawidłową umiejętność posługiwania się językiem. Warto jak najlepiej wykorzystać ten czas.

W przedszkolach najbardziej popularne i przeważnie kojarzone z pracą logopedy są zaburzenia artykulacji, czy opóźniony rozwój mowy. Te natomiast są często jedynie objawem zakłóceń funkcjonowania takich obszarów, jak: integracja sensoryczna, sprawność fizyczna, praca OUN, słuch, emocje. Terapia logopedyczna powinna opierać się na współpracy specjalistów często wielu dziedzin. Na terenie przedszkola logopeda nierzadko ściśle współpracuje z psychologiem, pedagogiem, czy terapeutą integracji sensorycznej. Korzysta również z badań neurologa, laryngologa, psychiatry, fizjoterapeuty.

W pracy logopedy coraz częściej wykorzystywane są różne metody wspomagające. *W celu modyfikacji aktywności nerwowo-mięśniowej od lat stosuje się zabiegi elektrostymulacji: stymulację elektryczną (ES), elektryczną stymulację nerwowo-mięśniową (NMES), przezskórną elektryczną stymulację nerwów (TENS) i funkcjonalną stymulację elektryczną (FES). Stymulacja elektryczna jest metodą stosowaną w rehabilitacji osób z uszkodzeniami neurologicznymi. Skutecznie poprawia siłę mięśni, przepływ krwi, zmniejsza atrofię, gojenie tkanek i zmniejsza ból¹.*

Inną metodą wspomagającą terapię logopedyczną jest stosowanie elastycznych terapeutycznych taśm, które wspomagają funkcję narządów, ułatwiają kierunek ruchu, zwiększają przepływ krwi i limfy, czy wpływają na propriocepcję.

2. Założenia

Terapia logopedyczna prowadzona w przedszkolach wykorzystuje tradycyjne metody wywoływania głosek. Ćwiczy się praksję i gnozę poprzez ćwiczenia usprawniające aparat mowy. Wykorzystuje się do tego aktywności polegające na naśladowaniu ruchów terapeuty przed lustrem przy manualnym wsparciu dziecka, gry stolikowe, czy komputerowe programy logopedyczne.

¹ Program badania *Ocena wpływu elektrostymulacji na zmianę napięcia mięśni żwaczy u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, objętych terapią logopedyczną*, A. Obszyńska-Litwiniec, 2024 r.

Innowacja zakłada wprowadzenie metod wspomagających takich, jak elastyczne taśmy rehabilitacyjne i elektrostymulacja do pracy z dziećmi z najstarszej grupy przedszkolnej, czyli z sześciolatkami.

3. Cele

a) cele ogólne:

- podniesienie jakości przedszkolnej terapii logopedycznej,
- przyspieszenie efektów terapii logopedycznej,
- wzbogacenie oferty przedszkola, podniesienie prestiżu terapeuty przedszkolnego.

b) cele szczegółowe:

- usprawnianie prakcji i gnozji narządów mowy,
- wzmocnienie siły mięśni odpowiedzialnych za nadawanie mowy,
- uwrażliwienie miejsca artykulacji,
- podniesienie efektywności ćwiczeń wywołujących artykulację.;

3. Oczekiwane efekty

- szybsze postępy w wywoływaniu ćwiczonych głosek,
- usprawnienie prakcji i gnozji aparatu artykulacyjnego,
- poprawienie jakości mowy najstarszych dzieci przed ich pójściem do 1. klasy.

4. Przebieg innowacji

a) Przygotowanie do wprowadzenia innowacji

Gabinet zostanie wyposażony w urządzenie do elektrostymulacji, każde dziecko będzie posiadało swój zestaw elektrod. Zakupione zostaną również zestawy elastycznych taśm terapeutycznych, a także w środki dezynfekcyjne do odkażania skóry i sprzętu.

b) Poinformowanie rodziców/opiekunów dzieci

Rodzice/opiekunowie każdego dziecka, które będzie objęte innowacją, zostaną poinformowani o propozycji zastosowania w terapii metod wspomagających. Terapeuta przedstawi na czym polegają tego rodzaju zabiegi, jak będzie wyglądało wprowadzenie ich do terapii, jakie będą ewentualne zobowiązania. Rodzice/opiekunowie dostaną do podpisania zgody na zastosowanie metod wspomagających w terapii ich dzieci.

W razie potrzeby rodzice/opiekunowie zostaną przeszkoleni w samodzielnym zakładaniu taśm terapeutycznych. Terapeuta będzie utrzymywał częsty kontakt z rodzicami/opiekunami dzieci, by informować o postępach, zmianach w terapii, czy odpowiadać na pytania.

c) Dobór metody

Na początku każde dziecko będące w terapii logopedycznej będzie miało ustalony dobór metody, który będzie stosowany w trakcie terapii. Rodzaje terapii są uzależnione od indywidualnych potrzeb i deficytów dzieci. Należy pamiętać, że w procesie terapeutycznym rodzaje stosowanych metod mogą ulegać zmianom.

d) Wykonywanie zabiegów

Elastyczne terapeutyczne taśmy będą zakładane przez terapeutę. Rodzice/opiekunowie zostaną przeszkoleni w zakładaniu taśm w domu. W zależności od miejsca przyklejenia taśmy ich utrzymanie się w obrębie twarzy może być bardziej lub mniej trwałe. Oczekiwany efekt to 3 dni noszenia taśmy i 1 dzień przerwy w noszeniu taśmy.

Zabieg elektrostymulacji trwający jednorazowo 15 min będzie wykonywany 3 razy w tygodniu, by częstotliwość wykonywania zabiegu była możliwie jak największa.

5. Monitorowanie i ewaluacja innowacji

- przed wprowadzeniem metod wspomagających stan mowy każdego dziecka zostanie jeszcze raz szczegółowo zbadany i opisany
- w trakcie terapii każde dziecko będzie miało założoną kartę, w której szczegółowo będą opisywane wykonywane czynności,
- dokumentowanie zajęć w dziennikach,
- badanie przesiewowe pod kątem poprawy sprawności artykulatorów przeprowadzone pod koniec roku szkolnego na podstawie arkuszy diagnostycznych,
- opisanie wyników ewaluacji innowacji.